

PROGRAM INNOWACYJNY

WARTO PRACOWAĆ - PRZEŁAMYWANIE IZOLACJI SPOŁECZNEJ

AUTORZY

Augustyn Kmiecik, Honorata Milewska

Zespół Szkół Specjalnych
im. Janiny Porazińskiej w Ignacowie

Program powstał w ramach realizacji projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet III, Działanie 3.3., Podziałanie 3.3.4.

SPIS TREŚCI

I Wstęp

II Cele

III Ewaluacja

IV Załączniki

V Bibliografia

I Wstęp

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych to zespół działań leczniczych, psychologicznych, technicznych, edukacyjnych zmierzających do osiągnięcia możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania oraz pełnej integracji społecznej. Wydaje się, że nie docenia się aktywności zawodowej a co za tym idzie i pracy osób niepełnosprawnych jako jednej z ważnych form terapii. Praca znakomicie rozwija spostrzeganie i orientację przestrzenną, uwagę, pamięć, zdolność kojarzenia i myślenia. Ważnym zadaniem dla Szkoły Przesposobienia do Pracy jest wypełnić tę lukę. W klasach przysposabiających do pracy konieczne jest przygotować ucznia do pełnienia w przyszłości roli człowieka pracującego, ukształtować właściwą postawę wobec pracy, zapoznać z sytuacjami związanymi z wykonywaniem określonej pracy. Uwzględniając indywidualne możliwości oraz mocne strony uczniów szkoła powinna przygotować uczniów do wykonywania czynności, które pozwolą mu wykonywać proste prace. Niestety statystyki pokazują że większość osób z niepełnosprawnością intelektualną to osoby bierne zawodowo. Monitorując losy absolwentów bardzo często zauważamy, że ich aktywność kończy się wraz z ukończeniem szkoły co powoduje ich izolację społeczną, bierność a niejednokrotnie regres w rozwoju. Spowodowane jest między innymi tym, iż trudno znaleźć osobom z niepełnosprawnością intelektualną zatrudnienie na otwartym rynku pracy, małą ilością ofert pracy dla tej grupy ludzi. Program nauczania (innowacyjny) ma na celu naukę czynności z zakresu wykonywania prac związanych utrzymaniem czystości przy z użyciu prostych narzędzi i maszyn czyszczących we wnętrzu i na zewnątrz budynku. Ucząc się obsługi urządzeń uczniowie będą mogli sprawdzić swoje umiejętności i możliwości w zakładach pracy, warsztatach oraz miejscach użyteczności publicznej. Poznając nowe urządzenia techniczne i pracując nimi w miejscach publicznych zakładamy, że uczniowie doznają wielu pozytywnych odczuć i wrażeń co pozytywnie wpłynie na rozwój ich osobowości, wzmocnienie kondycji psychofizycznej i fizycznej. Wyuczone umiejętności pomogą im w przyszłości znaleźć zatrudnienie na rynku pracy a co za tym idzie większą szansę na pełną integrację społeczną.

II Cele

Ponieważ głównym założeniem Szkoły Przystosowania do Pracy jest przygotowanie uczniów do podjęcia w przyszłości pracy, którą by mogli wykonywać samodzielnie lub pod nadzorem, poszukujemy nowych metod i form pracy z uczniami w/w szkoły. Jedną z innowacyjnych metod będą praktyki wspierane w zakładach pracy. W tym celu etapem poprzedzającym będzie nauczanie uczniów obsługi maszyn i urządzeń czyszczących służących do utrzymania porządku i czystości.

Wiemy, iż osoby z niepełnosprawnością intelektualną są w stanie nauczyć się wielu czynności i opanować nowe umiejętności, mają jednak kłopot z przeniesieniem tych umiejętności na sytuacje życiowe, dlatego proces edukacji należy uatrakcyjnić tak by stwarzane były nowe sytuacje dla uczniów, w których uczeń będzie rozwijał cechy osobowości, oraz nabywał nowych kompetencji.

Mamy nadzieję, iż praktyki w zakładach pracy oraz obiektach użyteczności publicznych pomogą uczniom w przyswojeniu elementarnej wiedzy na temat organizacji pracy oraz poznać cechy dobrego pracownika.

Cele ogólne.

A. Rozwój kondycji psychicznej uczniów

- Wzrost samooceny
- Rozwój zainteresowań
- Rozwój zainteresowania otoczeniem
- Rozbudzanie chęci bycia aktywnym
- Rozbudzanie chęci do kontaktów z drugim człowiekiem
- Wychodzenie z inicjatywą
- Poprawa nastroju

B. Rozwój kondycji fizycznej

- Zwiększenie wydolności fizycznej
- Zwiększenie chęci do wysiłku fizycznego
- Rozwój sprawności manualnych

- Naukę nowych umiejętności technicznych

C. Rozwój społeczny

- Rozbudzanie chęci bycia z innymi
- Umiejętność współpracy w grupie
- Zauważanie potrzeb innych
- Nauka planowania i przewidywania
- Rozwijanie samodzielności i kreatywności
- Poczucie własnej wartości

Cele szczegółowe

- Poznanie zasad bezpiecznego korzystania z maszyn i urządzeń czyszczących.
- Poznanie zasad działania maszyn czyszczących:
  - odkurzacza
  - odkurzacza piorącego
  - myjki ciśnieniowej
  - maszyny szorująco – zbierającej
  - zamiatarki mechanicznej
- Obsługa w/w maszyn czyszczących
- Poznanie pracy jako czynności przynoszącej zadowolenie i satysfakcję i niezależność finansową.

Spodziewane efekty

Spodziewamy się następujących efektów:

- dla szkoły:

- wzbogacenie oferty edukacyjnej;
- wyjście z uczniami do zakładów pracy – wprowadzenie dla uczniów praktyk wspieranych;
- uatrakcyjnienie zajęć z zakresu przysposobienia do pracy;
- budowanie pozytywnego wizerunku szkoły wśród rodziców oraz w środowisku;
- utrzymywanie porządku i estetyki w szkole przez uczniów;

- dla uczniów:

- dostrzeganie zagrożeń w otoczeniu i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa;
- naukę nowych czynności i umiejętności;
- poznanie organizacji pracy poprzez przebywanie w zakładach pracy;
- przygotowanie uczniów do podjęcia pracy zarobkowej;
- wzmocnienie własnej samooceny;
- zwiększenie niezależności;
- umiejętność odnalezienia się jako osoby dorosłe;

III Ewaluacja programu

Podstawowym zadaniem ewaluacji będzie stwierdzenie, czy realizacja programu przebiega zgodnie z założeniami, czy uzyskuje się zakładane efekty, czy nie należy dokonać weryfikacji programu. Ewaluacji dokonywać będzie nauczyciel prowadzący zajęcia na bieżąco obserwując zachowanie ucznia w szkole jak i podczas odbywania praktyk. Wszystkie spostrzeżenia i uwagi zapisywane będą w zeszycie obserwacji.

Po zakończeniu cyklu nauki z zakresu obsługi każdego z urządzeń czyszczących zostanie dokonana ocena stopnia opanowania tych umiejętności przez ucznia. Do tego posłuży karta oceny ucznia.

Po przebytych 10 miesięcznym szkoleniu uczniów z obsługi maszyn i urządzeń w szkole jak i odbytych praktykach poza szkołą zostanie przeprowadzona ankieta wśród nauczycieli uczących w klasach przysposobienia do pracy, która ma odpowiedzieć na pytanie w jakim stopniu te zajęcia wpłynęły na rozwój społeczny ucznia.

Do przeprowadzenia ewaluacji posłużą następujące narzędzia.

- Obserwacja ucznia podczas zajęć –zapis w zeszycie obserwacji.
- Ocena wykonania przydzielonego zadania – Karta Oceny Ucznia
- Rozwój społeczny ucznia – ankieta dla nauczycieli

Wyniki ewaluacji zostaną opracowane przez zespół nauczycieli prowadzących zajęcia w formie raportu i przekazane Radzie Pedagogicznej i rodzicom po I semestrze i na zakończenie roku szkolnego.

IV Załączniki

1. Harmonogram pracy programu innowacyjnego.
2. Przykładowa karta oceny pracy ucznia.
3. Przykładowa ankieta dla nauczycieli uczących w szkole przysposobienia do pracy.

Harmonogram pracy w ramach programu innowacyjnego
WARTO PRACOWAĆ – PRZEŁAMYWANIE IZOLACJI SPOŁECZNEJ

Lp.	Miesiąc	Ilość godz.	Zadanie	Umiejętności technologiczne	Uwagi
1	wrzesień	1	Bezpieczne korzystanie z urządzeń elektrycznych	Włączanie i wyłączanie urządzeń do sieci elektrycznej. Bezpieczeństwo zachowania w czasie pracy urządzeń elektrycznych.	
2	wrzesień	2	Obsługa myjki ciśnieniowej	Bezpieczeństwo obsługi myjki. Montaż poszczególnych elementów. Włączanie i wyłączanie urządzenia. Omierzanie środków myjących. Konserwacja urządzenia.	
3	wrzesień/ październik	2	Ćwiczenia praktyczne z użyciem myjki ciśnieniowej - na terenie szkoły	Montaż urządzenia. Mycie różnych powierzchni. Czyszczenie myjki.	
4	październik	3	Ćwiczenia praktyczne z użyciem myjki ciśnieniowej - w warsztacie samochodowym	Montaż urządzenia. Mycie samochodów. Czyszczenie myjki.	
5	listopad	2	Obsługa odkurzacza do powierzchni płaskich (pracującego na sucho) -	Bezpieczeństwo obsługi urządzenia. Montaż poszczególnych elementów. Włączanie urządzenia. Zastosowanie specjalistycznych elementów ssących. Konserwacja urządzenia.	
6	listopad	2	Ćwiczenia praktyczne z użyciem odkurzacza do powierzchni płaskich (pracującego na sucho) - na terenie szkoły	Montaż odkurzacza. Odkurzanie dywanów i wykładzin dywanowych na terenie szkoły. Czyszczenie urządzenia.	

7	grudzień	2	Ćwiczenia praktyczne z użyciem odkurzacza do powierzchni nieregularnych (pracującego na sucho) - na terenie szkoły	Montaż odkurzacza. Odkurzenie krzeseł tapicerowanych i listew przypodłogowych. Czyszczenie urządzenia.	
8	grudzień/ styczeń	2	Ćwiczenia praktyczne z użyciem odkurzacza (pracującego na sucho) - w sali kinowej	Montaż odkurzacza. Okurzenie krzeseł tapicerowanych. Czyszczenie urządzenia.	
9	styczeń	2	Obsługa odkurzacza piorącego	Bezpieczeństwo obsługi urządzenia. Montaż poszczególnych elementów. Włączanie urządzenia. Dozowanie wody i środków piorących. Konserwacja urządzenia.	
10	luty	2	Ćwiczenia praktyczne z użyciem odkurzacza piorącego – na terenie szkoły	Montaż urządzenia. Pranie dywanów i krzeseł tapicerowanych. Czyszczenie odkurzacza.	
11	luty/ marzec	4	Ćwiczenia praktyczne z użyciem odkurzacza piorącego – w sali kinowej	Montaż urządzenia. Pranie krzeseł tapicerowanych. Czyszczenie odkurzacza.	
12	marzec	2	Obsługa maszyny czyszcząco-zbierającej	Bezpieczeństwo obsługi urządzenia. Montaż poszczególnych elementów. Włączanie urządzenia. Dozowanie wody i środków czyszczących. Konserwacja urządzenia.	
13	kwiecień	2	Ćwiczenia praktyczne z użyciem maszyny czyszcząco-	Uruchamianie maszyny. Mycie korytarzy. Czyszczenie urządzenia.	

			zbierającej – na terenie szkoły		
14	kwiecień/ maj	3	Ćwiczenia praktyczne z użyciem maszyny czyszcząco-zbierającej – w kościele	Uruchamianie maszyny. Mycie posadzki. Czyszczenie urządzenia.	
15	maj	2	Obsługa zmiatarki mechanicznej	Bezpieczeństwo obsługi urządzenia. Konserwacja urządzenia.	
16	maj/ czerwiec	2	Ćwiczenia praktyczne z użyciem zmiatarki mechanicznej – na terenie szkoły	Zamiatanie utwardzonych ciągów komunikacyjnych. Czyszczenie urządzenia.	
17	czerwiec	3	Ćwiczenia praktyczne z użyciem zmiatarki mechanicznej – w parku miejskim	Zamiatanie utwardzonych ciągów komunikacyjnych. Czyszczenie urządzenia.	

Karta oceny pracy ucznia w ramach programu innowacyjnego
WARTO PRACOWAĆ – PRZEŁAMYWANIE IZOLACJI

.....
(imię i nazwisko)

Opanowaną czynność oznaczamy - x

Czynności technologiczne	Wykonuje samodzielnie	Wykonuje z instrukcją słowną	Powtarza czynności po uprzednim nakazie
Montuje myjkę ciśnieniową			
Odmierza środek myjący			
Dozuje środek myjący do myjki ciśnieniowej			
Uruchamia myjkę ciśnieniową			
Kieruje wąż w kierunku mytej powierzchni			
Równomiernie prowadzi strumień wody po mytej powierzchni			
Utrzymuje odpowiednią odległość od mytej powierzchni			
Wyłącza myjkę po zakończeniu pracy			
Czyści myjkę po pracy			
Przestrzega zasady bezpieczeństwa podczas pracy myjką			
Montuje części składowe odkurzacza			
Uruchamia odkurzacza			
Dobiera odpowiednie ssawki do rodzaju powierzchni			
Równomiernie prowadzi ssawkę po odkurzanej powierzchni			
Wyłącza odkurzacza po zakończonej pracy			
Czyści odkurzacza po pracy			
Przestrzega zasady bezpieczeństwa podczas pracy odkurzaczem			
Montuje części składowe odkurzacza piorącego			
Uruchamia odkurzacza piorący			
Dobiera odpowiednie ssawki do pranej powierzchni			
Odmierza środek piorący			
Dozuje środek piorący do odkurzacza piorącego			
Dozuje wodę do odkurzacza			
Równomiernie prowadzi ssawkę po pranej powierzchni			
Wyłącza odkurzacza piorący po zakończeniu pracy			
Czyści odkurzacza po pracy			
Przestrzega zasady bezpieczeństwa podczas pracy odkurzaczem piorącym			
Montuje części składowe maszyny czyszcząco- zbierającej			

Uruchamia maszynę czyszcząco-zbierającą			
Odmierza środek czyszczący			
Dozuje środek czyszczący do maszyny czyszczącej			
Dozuje wodę do maszyny czyszczącej			
Równomiernie prowadzi maszynę po czyszczącej powierzchni			
Wyłącza maszynę po zakończeniu pracy			
Czyści maszynę po pracy			
Przestrzega zasady bezpieczeństwa podczas pracy maszyną czyszcząco-zbierającą			
Równomiernie prowadzi zamiatarkę mechaniczną			
Czyści zamiatarkę po pracy			
Przestrzega zasady bezpieczeństwa podczas pracy zamiatarką mechaniczną			

**PRZYKŁADOWA ANKIETA DLA NAUCZYCIELI UCZĄCYCH
W SZKOLE PRZYSPOSOBIENIA DO PRACY**

1. CZY ZAOBSERWOWAŁEŚ U UCZNIÓW WIĘKSZĄ CHĘĆ DO SAMODZIELNEGO PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ

TAK   RACZEJ TAK   NIE

2. CZY ZAOBSERWOWAŁEŚ U UCZNIÓW ZMIANY W PODEJŚCIU DO WYKONYWANEJ PRACY

TAK   RACZEJ TAK   NIE

Krótko uzasadnij w czym się się przejawiały:

.....
.....

3. CZY ZAOBSERWOWAŁEŚ U UCZNIÓW CHĘĆ WSPÓŁPRACY Z INNYMI

TAK   RACZEJ TAK   NIE

Krótko uzasadnij swoją wypowiedź:

.....
.....

4. CZY ZAUWAŻYŁEŚ PODEJMOWANIE PRZEZ UCZNIÓW Z WŁASNEJ INICJATYWY CZYNNOŚCI PORZĄDKOWYCH

TAK   RACZEJ TAK   NIE

5. CZY UCZNIOWIE ZWRACAJĄ WIĘKSZĄ UWAGĘ NA BEZPIECZEŃSTWO PRZY WYKONYWANIU PRAC

TAK   RACZEJ TAK   NIE

V Bibliografia

- „Aktywizacja zawodowa uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu znacznym i umiarkowanym” Przewodnik dla nauczycieli, Redakcja naukowa: Maria Piszczek, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Warszaw 2003
- „Ponadgimnazjalna specjalna szkoła przysposobienia do pracy” Poradnik dla nauczycieli i specjalistów pod redakcją Teresy Serafin, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu , Warszawa 2005
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r.